

Saturs

IV *Paziņojumi*

EIROPAS SAVIENĪBAS IESTĀŽU UN STRUKTŪRU SNIEGTI PAZIŅOJUMI

Eiropas Komisija

2022/C 322/01	Euro maiņas kurss — 2022. gada 25. augusts	1
---------------	--	---

Padome

2022/C 322/02	Padomes secinājumi par civilās aizsardzības pasākumiem saistībā ar klimata pārmaiņām	2
---------------	--	---

V *Atzinumi*

CITI TIESĪBU AKTI

Eiropas Komisija

2022/C 322/03	Grozītā vienotā dokumenta publikācija, ko pēc maznozīmīga grozījuma apstiprināšanas veic saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1151/2012 53. panta 2. punkta otro daļu	6
---------------	--	---

IV

(Paziņojumi)

EIROPAS SAVIENĪBAS IESTĀŽU UN STRUKTŪRU SNIEGTI PAZIŅOJUMI

EIROPAS KOMISIJA

Euro maiņas kurss ⁽¹⁾**2022. gada 25. augusts**

(2022/C 322/01)

1 euro =

Valūta	Maiņas kurss	Valūta	Maiņas kurss		
USD	ASV dolārs	0,9970	CAD	Kanādas dolārs	1,2881
JPY	Japānas jena	136,07	HKD	Hongkongas dolārs	7,8234
DKK	Dānijas krona	7,4374	NZD	Jaunzēlandes dolārs	1,6006
GBP	Lielbritānijas mārciņa	0,84293	SGD	Singapūras dolārs	1,3857
SEK	Zviedrijas krona	10,5525	KRW	Dienvikorejas vona	1 331,98
CHF	Šveices franks	0,9616	ZAR	Dienvīdāfrikas rands	16,7903
ISK	Islandes krona	140,30	CNY	Ķīnas juaņa renminbi	6,8317
NOK	Norvēģijas krona	9,6400	HRK	Horvātijas kuna	7,5140
BGN	Bulgārijas leva	1,9558	IDR	Indonēzijas rūpija	14 753,15
CZK	Čehijas krona	24,648	MYR	Malaizijas ringits	4,4586
HUF	Ungārijas forints	408,93	PHP	Filipīnu peso	55,842
PLN	Polijas zlots	4,7578	RUB	Krievijas rublis	
RON	Rumānijas leja	4,8758	THB	Taizemes bāts	35,732
TRY	Turcijas lira	18,1120	BRL	Brazīlijas reāls	5,0879
AUD	Austrālijas dolārs	1,4306	MXN	Meksikas peso	19,8132
			INR	Indijas rūpija	79,6555

⁽¹⁾ Datu avots: atsauces maiņas kursu publicējusi ECB.

PADOME

Padomes secinājumi par civilās aizsardzības pasākumiem saistībā ar klimata pārmaiņām

(2022/C 322/02)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā šādus apsvērumus:

I. IEVADS

1. ATGĀDINOT, ka ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Ilgtspējīgas attīstības programmā 2030. gadam noteiktajiem ilgtspējīgas attīstības mērķiem, Parīzes nolīgumu par klimata pārmaiņām un Sendai ietvarprogrammu katastrofu riska mazināšanai 2015.–2030. gadam tiecas samazināt klimatisko katastrofu riskus;
2. ŅEMOT VĒRĀ Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 196. pantu, kurā ir mudināta dalībvalstu sadarbība katastrofu novēršanā, un LESD 222. pantu, saskaņā ar kuru Savienība un tās dalībvalstis rīkojas solidaritātes garā, ja kāda dalībvalsts ir katastrofas upuris;
3. ŅEMOT VĒRĀ to, ka Savienība par skaidru prioritāti ir noteikusi zaļo pārkārtošanos un bioloģiskās daudzveidības aizsardzību saskaņā ar zaļo kursu, klimatneitralitātes mērķi, kas minēts Regulā (ES) 2021/1119, kā arī ar atveseļošanas paketi atbalstīto projektu par zaļāku un noturīgāku Eiropu, kas ir labāk sagatavota pašreizējo un turpmāko problēmu risināšanai, tostarp savā ārējā darbībā;
4. UZSVEROT, ka Savienības civilās aizsardzības mehānismam, kas izveidots 2001. gadā un nostiprināts jo īpaši 2013., 2019. un 2021. gadā, ir arvien lielāka nozīme Eiropas reaģēšanā uz dabas un cilvēka izraisītām katastrofām, ka nesen grozītajā Savienības civilās aizsardzības mehānismā ir noteikti noturības pret katastrofām mērķi, pamatojoties uz esošo situāciju un nākotni vērstiem scenārijiem, un ka Savienības civilās aizsardzības mehānisms palīdz sasniegt Savienības vispārējos finansēšanas mērķus klimata un bioloģiskās daudzveidības jomā;
5. ATGĀDINOT Padomes 2009. gada 4. jūnija secinājumus par informētības veicināšanu civilās aizsardzības jomā, 2009. gada 30. novembra secinājumus par Kopienas sistēmu, lai Eiropas Savienībā novērstu katastrofas, un 2011. gada 3. oktobra secinājumus par sociālajā politikā veikto brīvprātīgo darbību nozīmi, kuros uzsvērts, ka brīvprātīgais darbs dod labumu brīvprātīgajiem, kopienām un sabiedrībai kopumā; Eiropas Solidaritātes korpusa izveidi 2018. gadā; pilsoniskās sabiedrības un iedzīvotāju nozīmi drošības un noturības uzlabošanā; un Savienības saistības attiecībā uz 2022. gadu – Eiropas Jaunatnes gadu;
6. ATGĀDINOT Padomes 2021. gada 3. jūnija secinājumus “Ceļā uz klimatnoturīgu Eiropu – jaunā ES Klimatadaptācijas stratēģija” un 2021. gada 23. novembra secinājumus par sagatavotības, reaģēšanas spējas un noturības pret turpmākām krīzēm uzlabošanu;
7. NORĀDOT, ka klimata pārmaiņu ietekme ir acīmredzama un ka ar klimata pārmaiņām saistīti ekstremāli notikumi kļūst arvien biežāki, intensīvāki un noturīgāki, tādējādi palielinot cilvēku, materiālu un dabas zaudējumu risku, un uzsverot, ka dalībvalstīm ir jārīkojas šajā jomā;
8. ATZĪSTOT zinātniskos novērtējumus par klimata pārmaiņām, to ietekmi un iespējamiem nākotnes riskiem, kā arī pielāgošanās un mitigācijas iespējas, ko sniegusi Apvienoto Nāciju Organizācijas Klimata pārmaiņu starpvaldību padome;

9. ATZĪSTOT Eiropas iedzīvotāju un teritoriju – visā to daudzveidībā – neaizsargātību, jo īpaši attiecībā uz Vidusjūras baseinu, kalnu un mežu teritorijām, palienēm, jūrām, piekrastes un salu teritorijām, Arktikas teritorijām un tālākajiem reģioniem un urbānām teritorijām;
10. ATZĪMĒJOT būtisko nozīmi, kāda ir Savienības makroreģionālajām stratēģijām, kuras ir viens no ārpolitikas instrumentiem klimata pārmaiņu ietekmes novēršanai un noturības stiprināšanai;

II. EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

1. ATKĀRTOTI APSTIPRINA solidaritātes principu, kas jāievēro, risinot klimata pārmaiņu radītās problēmas Savienībā un visā pasaulē;
2. ATGĀDINA par dalībvalstu primāro atbildību par savu iedzīvotāju, vides un īpašuma, tostarp kultūras mantojuma, aizsardzību;
3. UZSVĒR sabiedrības un brīvprātīgo līdzdalības nozīmi, kas, kā jau uzsvērts iepriekš minētajos 2011. gada 3. oktobra secinājumos, palīdz attīstīt aktīvu pilsoniskumu, demokrātiju un sociālo kohēziju un, to darot, īstenot Savienības pamatvērtības un principus, kā arī noturību civilās aizsardzības jomā;
4. UZSKATA, ka klimata pārmaiņu rezultātā dalībvalstīm un Savienības iestādēm jābūt gatavām risināt liela mēroga, daudznozaru pārrobežu kaskādveida katastrofas, kuras var notikt vienlaikus un biežāk gan Savienībā, gan ārpus tās un kuru sekas varētu nopietni ietekmēt cilvēku dzīvību un darbības, kā arī bioloģisko daudzveidību;
5. NORĀDA, ka Savienībai ir jāizstrādā saskaņotāka un proaktīvāka sistēmiska pieeja, lai uzlabotu noturību pret klimata pārmaiņu sekām visos katastrofu pārvarēšanas cikla posmos, kas ietver novēršanu, gatavību, reaģēšanu un atgūšanos;
6. UZSVĒR, ka ir svarīgi savstarpēji nodot un apvienot zināšanas, zinātību un inovāciju, kā arī pieredzi, kas gūta no dalībvalstīm un Komisijas;
7. ATZĪST, ka pasākumiem, kurus dalībvalstis un Eiropas iestādes veic saistībā ar pielāgošanos klimata pārmaiņu sekām, attiecībā uz ES Klimatadaptācijas stratēģiju vajadzētu būt vēršamiem uz to, lai papildinātu Savienības centienus katastrofu riska pārvaldības jomā;
8. UZSVĒR, ka ir svarīgi, lai dalībvalstīs būtu pietiekami daudz starptautiskā mērogā izmantojamu spēju, ES civilās aizsardzības rezerve un stratēģiska Eiropas spēju rezerve (*rescEU*), kas ir gatava ātri un efektīvi reaģēt uz klimata pārmaiņu izraisītām katastrofām, ja ārkārtas situācijas mērogs pārsniedz valsts iespējas reaģēt vienai pašai;
9. NORĀDA, ka Savienības civilās aizsardzības mehānismam ir nozīmīga loma katastrofu pārvarēšanā, tas stiprina Savienības partnerības un veicina Eiropas civilās aizsardzības kultūru;
10. AICINA dalībvalstis:
 - a) Katastrofu pārvarēšanas ciklā **ņemt vērā** ar klimata pārmaiņām saistītos riskus, piemēram, izmantojot Komisijas un Eiropas Vides aģentūras kopīgi izstrādātos instrumentus, piemēram, *Climate-ADAPT* platformu;

- b) **Veicināt** darbu un izpēti par to, kā klimata pārmaiņu ietekmi var pārskatīt un iekļaut to savās katastrofu riska pārvaldības sistēmās; šādu darbu un pētniecību integrēt dalībvalstu valsts riska novērtējumā, riska pārvaldības spēju novērtējuma izstrādē un katastrofu riska pārvaldības plānošanas uzlabošanā, kā paredzēts 6. pantā Lēmumā Nr. 1313/2013/ES par Savienības civilās aizsardzības mehānismu;
- c) **Atbalstīt un apvienot** pētniecību un inovāciju, lai uzlabotu valstu civilās aizsardzības spējas saistībā ar klimata pārmaiņām, jo īpaši, izmantojot Savienības Civilās aizsardzības zināšanu tīklu (turpmāk "Zināšanu tīkls") un šajā sakarā izmantojot izcilības centrus, universitātes, pētniekus un tematiskās kopienas vai speciālo zināšanu centrus;
- d) **Veicināt** ieguldījumus pētniecībā un inovācijā civilās aizsardzības jomā saistībā ar klimata pārmaiņām un mobilizēt attiecīgo Eiropas finansējumu;
- e) **Izstrādāt** atbilstīgas novēršanas un gatavības darbības, tostarp, nodrošinot pietiekamu spēju pieejamību, kuru mērķis ir novērst klimata pārmaiņu radītos riskus, piemēram, meža ugunsgrēkus un plūdus, kas abi rada arvien lielāku risku Savienības iedzīvotājiem;
- f) Šajā sakarā **turpināt** attīstīt ES civilās aizsardzības rezerves un *rescEU* spējas, cita starpā pamatojoties uz esošo situāciju un nākotni vērstajiem scenārijiem, kas paredzēti Lēmuma Nr. 1313/2013/ES 10. pantā, ņemot vērā apzinātos un jaunus riskus un vispārējās spējas un trūkumus Savienības līmenī, jo īpaši tādās jomās kā meža ugunsgrēku dzēšana no gaisa, ķīmiskie, bioloģiskie, radioloģiskie negadījumi un kodolnegadījumi, neatliekamā medicīniskā reaģēšana, kā arī transports, loģistika un pajumte;
- g) **Padarīt** civilās aizsardzības darbības videi nekaitīgākas un ilgtspējīgākas visos katastrofu pārvarēšanas cikla posmos un veicināt pētniecību, inovāciju un zināšanu apmaiņu;
- h) Ar Savienības civilās aizsardzības mehānismu sniegtajā palīdzībā **ņemt** vērā ietekmi uz vidi un klimata pārmaiņām, jo īpaši vajadzības gadījumā apvienojot resursus;
- i) ar īpašu informāciju, izglītību, mācībām un praktiskajām nodarbībām, kurās var būt iesaistīts valsts un vietējais līmenis un pat pārrobežu dimensija, sevišķu uzmanību pievēršot īpaši neaizsargātiem cilvēkiem, **atbalstīt** to iedzīvotāju gatavību un noturību, kuri ir pakļauti ar klimata pārmaiņām saistītiem riskiem;
- j) **Stiprināt** brīvprātīgo organizācijas kā civilās aizsardzības neatņemamu sastāvdaļu;
- k) Šajā sakarā **apsvērt** iespēju attiecīgā gadījumā un koordinācijā ar vietējām iestādēm reaģēšanas operācijās **iekļaut** spontānas iniciatīvas;
- l) **Uzsvērt** to, cik svarīgs ir iedzīvotāju ieguldījums viņu pašu drošībā un noturībā, un sekmēt jebkādas iniciatīvas, kuru mērķis ir novērtēt, atzīt un veicināt – attiecīgā gadījumā izmantojot tiesisko regulējumu – viņu aktīvu iesaistīšanos brīvprātīgās darbībās un pasākumos reaģēšanai uz katastrofām;
- m) **Ņemt vērā** jaunatnes īpašo lomu šajā sakarā;
- n) **Popularizēt** tāda iedzīvotāja tēlu, kas – kā paša drošības un noturības rīcībspēks vai kā loceklis valsts vai vietējās civilās struktūrās, kuras veicina civilo aizsardzību, – aktīvi piedalās, izmantojot šādas trīs dimensijas:
- brīdināšana: dažādu iestāžu lomu un pienākumu precizēšana mērķtiecīgu brīdinājumu izdošanā skartajām personām, izmantojot arī modernas informācijas un komunikācijas tehnoloģijas;
 - informēšana: sabiedrības informētības palielināšana par saistītajiem riskiem, jo īpaši jomās, kas visvairāk pakļautas klimata pārmaiņu ietekmei, izplatot publisku informāciju un organizējot mācību pasākumus, tostarp brīvprātīgā kārtā;

- iii) mobilizēšana: tādu iedzīvotāju tīklu, apvienību un brīvprātīgā darba veicināšana, kas iesaistīti riska novēršanas iniciatīvās, reaģēšanā uz katastrofām un pirmās palīdzības apmācībā;
- o) **Nemt vērā** ilgstošu ārkārtas situāciju nozīmi un pieaugošos riskus, ko tās var radīt civilās aizsardzības sistēmām gan valstu, gan Eiropas līmenī;
- p) **Nemt vērā** klimata pārmaiņu ietekmi starptautiskajās civilās aizsardzības darbībās, stiprinot sadarbību un atbalstot katastrofu un krīžu pārvarēšanu;

11. AICINA Komisiju:

- a) **Veikt** regulāru "pārnozaru pārskata par dabas un cilvēka izraisītu katastrofu riskiem, ar kuriem Savienība var saskarties" atjaunināšanu, ņemot vērā klimata pārmaiņu ietekmi, pamatojoties uz dalībvalstu valsts riska novērtējuma ziņojumiem;
- b) **Nodrošināt**, ka klimata pārmaiņu ietekme tiek sistemātiski ņemta vērā visā katastrofu pārvarēšanas ciklā;
- c) **Nodrošināt**, ka Savienības civilās aizsardzības mehānismā tiek ņemta vērā katastrofu daudzveidīgā būtība tādā veidā, kas ir gan reaģējošs, gan pielāgojams, un, ja iespējams, proaktīvs;
- d) **Stiprināt** ekspertu pieejamību vides un klimata pārmaiņu jomā izvietojumam saskaņā ar Savienības civilās aizsardzības mehānismu;
- e) **Veicināt** Savienības civilās aizsardzības mehānisma papildināmību ar citiem Savienības krīzes pārvarēšanas mehānismiem;
- f) **Atbalstīt** pētniecību un inovāciju civilās aizsardzības jomā, proti, izveidojot pieejamo zināšanu sarakstu, un bagātināt zināšanu tīklu, Katastrofu riska pārvaldības zināšanu centru un izcilības centrus, ko varētu izveidot saskaņā ar minēto satvaru, kā arī centrus, kurus uztur starptautiskas organizācijas;
- g) **Stiprināt** un pielāgot Savienības katastrofu un krīžu pārvarēšanas un lēmumu pieņemšanas atbalsta instrumentus, rīkus un platformas saskaņā ar Kopīgo ārkārtējo situāciju sakaru un informācijas sistēmu, Eiropas Sausuma novērošanas centru, Eiropas Plūdu apzināšanas sistēmu, Eiropas Meža ugunsgrēku informācijas sistēmu, kā arī *Galileo*, *Copernicus* un ES valdību satelītsakaru programmām;
- h) **Uzlabot** Ārkārtas reaģēšanas koordinācijas centra prognozēšanas un reaģēšanas spējas, jo īpaši, izpētot, kā labāk izmantot tehnoloģiskās inovācijas, tostarp mākslīgo intelektu un pieejamos datu avotus, lai atklātu un prognozētu ārkārtējus klimata riskus;
- i) **Veicināt** videi nekaitīgākas un ilgtspējīgākas Eiropas civilās aizsardzības operācijas, atbalstot pētniecību un inovāciju, izveidojot pārskatu par pašreizējo stāvokli un izstrādājot labas prakses rokasgrāmatas šajā jomā;
- j) **Turpināt veicināt** pilsoniskās sabiedrības iesaisti klimata pārmaiņu novēršanā un operatīvajā reaģēšanā uz tām, atbalstot iedzīvotāju ieguldījumu viņu drošībā un noturībā un veicinot visas brīvprātīgās reaģēšanas iniciatīvas katastrofu gadījumos, koordinācijā ar valsts vai vietējām iestādēm, tostarp piešķirot Eiropas balvas;
- k) **Izstrādāt** mācību programmas un praktiskās nodarbības ar vidi un klimatu saistītu katastrofu pārvarēšanai, tostarp ES mācību programmas ietvaros, un veicināt speciālo zināšanu pieejamību, lai tās izvērstu Savienības civilās aizsardzības mehānisma ietvaros;
- l) **Izpētīt** klimata pārmaiņu jautājumu starptautiskajās civilās aizsardzības darbībās, tostarp, veicinot pieredzes un labas prakses apmaiņu ar partneriem, piemēram, Rietumbalkānos un saistībā ar Eiropas kaimiņattiecību politiku;

12. AICINA Komisiju ziņot Padomei par panākumiem, kas gūti saistībā ar tās trīs gadu Savienības civilās aizsardzības mehānisma ziņojumiem, un aicina dalībvalstis palīdzēt Komisijai šā uzdevuma veikšanā.
-

V

(Atzinumi)

CITI TIESĪBU AKTI

EIROPAS KOMISIJA

Grozītā vienotā dokumenta publikācija, ko pēc maznozīmīga grozījuma apstiprināšanas veic saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1151/2012 53. panta 2. punkta otro daļu

(2022/C 322/03)

Eiropas Komisija ir apstiprinājusi šo maznozīmīgo grozījumu saskaņā ar Komisijas Deleģētās regulas (ES) Nr. 664/2014 ⁽¹⁾ 6. panta 2. punkta trešo daļu.

Ar pieteikumu, kurā lūgts apstiprināt šo maznozīmīgo grozījumu, var iepazīties Komisijas datubāzē *eAmbrosia*.

VIENOTAIS DOKUMENTS

“KORČULANSKO MASLINOVO ULJE”

ES Nr.: PDO-HR-01351-AM01 — 5.5.2022

ACVN (X) AĢIN ()

1. **Nosaukums(-i)**

“Korčulansko maslinovo ulje”

2. **Dalībvalsts vai trešā valsts**

Horvātija

3. **Lauksaimniecības produkta vai pārtikas produkta apraksts**3.1. *Produkta veids***1.5. grupa. Eļļa un tauki (sviests, margarīns, eļļa u. c.).**3.2. *Apraksts par produktu, uz kuru attiecas 1. punktā minētais nosaukums*

“Korčulansko maslinovo ulje” ir neapstrādāta augstākā labuma olīveļļa, kas iegūta tieši no olīvkoka augļiem tikai ar mehāniskiem paņēmieniem.

Kad “Korčulansko maslinovo ulje” laiž tirgū, tai ir jāpiemīt šādām fizikāli ķīmiskām un organoleptiskām īpašībām:

— brīvo taukskābju saturs $\leq 0,6 \%$,— peroksīda skaitlis ≤ 12 mekv./kg,— K232 $\leq 2,50$,— K270 $\leq 0,22$,

— krāsa no zeltaini dzeltenas līdz zaļai,

(1) OV L 179, 19.6.2014., 17. lpp.

- izteikts zaļa augļa un olīvu lapu aromāts (“augļainā aromāta” mediāna $\geq 2,5$),
- izteikta un viendabīga, vidēji–spēcīgi rūgta un asa garša ar ilgstošu pēcgaršu (rūgtuma un asuma mediāna ≥ 3).

3.3. *Dzīvnieku barība (tikai dzīvnieku izcelsmes produktiem) un izejvielas (tikai pārstrādes produktiem)*

Pamata izejvielas “Korčulansko maslinovo ulje” ieguvei ir vietējo šķirņu “Lastovka” un “Drobnica” olīvas, vai nu atsevišķi, vai abām kopā veidojot vismaz 80 % no produkta satura. Citas olīvu šķirnes, kuras tiek audzētas 4. punktā minētajā ģeogrāfiskajā apgabalā, veido ne vairāk par 20 % no visām olīvām, kas tiek pārstrādātas “Korčulansko maslinovo ulje” ieguvei, un tām nav būtiskas ietekmes uz galaprodukta kvalitāti.

3.4. *Konkrēti ražošanas posmi, kas jāveic noteiktajā ģeogrāfiskajā apgabalā*

Visi “Korčulansko maslinovo ulje” ieguves posmi (olīvu audzēšana, ražas novākšana un pārstrāde) ir jāveic 4. punktā minētajā noteiktajā ģeogrāfiskajā apgabalā.

3.5. *Ar reģistrēto nosaukumu apzīmētā produkta griešanas, rīvēšanas, iepakšanas u. c. īpašie noteikumi*

Arī eļļas uzglabāšana un pildīšana pudelēs jāveic 4. punktā minētajā noteiktajā ģeogrāfiskajā apgabalā, lai saglabātu produkta īpašās organoleptiskās īpašības un kvalitāti, ko varētu negatīvi ietekmēt pārļiešana. Katra nākamā eļļas pārļiešanas reize ārpus noteiktā ģeogrāfiskā apgabala vai pārvadāšana lielos attālumos pa jūru, ņemot vērā ierobežotos transporta savienojumus, kas pieejami starp Korčulas salu un kontinentālo daļu, var rezultātā negatīvi ietekmēt eļļas kvalitāti. Tāpēc produktu nedrīkst pildīt pudelēs ārpus noteiktā ģeogrāfiskā apgabala. “Korčulansko maslinovo ulje” tiek laista tirgū (tumšos) stikla traukos, kuru tilpums nepārsniedz vienu litru. Var izmantot arī šāda veida produktiem paredzētus skārda traukus, kuru tilpums nepārsniedz 5 litrus, ja tiem ir aizvēršanas sistēma, kurai pēc atvēršanas nevar atjaunot sākotnējo stāvokli.

3.6. *Ar reģistrēto nosaukumu apzīmētā produkta marķēšanas īpašie noteikumi*

Produkta etiķetē jānorāda ražas ievākšanas gads. Uz katra tirgū laistā iepakojuma jābūt vienotajam identifikatoram. Vienotais identifikators ir attēlots tālāk.

Visiem cilmes vietas nosaukuma lietotājiem, kas laiž tirgū produktu atbilstoši specifikācijai, ir vienlīdzīgas tiesības lietot vienoto identifikatoru.

4. **Ģeogrāfiskā apgabala īsa definīcija**

“Korčulansko maslinovo ulje” ieguves apgabals ietver visu Korčulas salu, t. i., *Vela Lukas, Blato, Smokvica, Čara, Račišće, Pupnat, Žrnovo, Korčula* un *Lumbarda* pašvaldības kadastrālo teritoriju.

Uz rietumiem šo salu no Hvaras salas atdala 15 km platais Korčulas kanāls, uz ziemeļiem — no Peješacas pussalas atdala 2,5 km platais Peješacas kanāls, un uz dienvidiem — no Lastovas salas atdala 13 km platais Lastovas kanāls.

5. Saikne ar ģeogrāfisko apgabalu

Ģeogrāfiskā apgabala specifika

Korčulas salā dominē klinšaina, kalnaina zeme, ko galvenokārt veido akmeņi un nedaudz aramzemes. Aramzeme ir attīrīta no akmeņiem un pārveidota terasēs. No zemes novāktie akmeņi pēc tam tiek izmantoti, lai izbūvētu sausā krāvuma akmens sienas, kas iezogo terases. Sausā krāvuma akmens sienas palīdz saglabāt augsnes auglīgumu terasēs, t. i., tās aizkavē augsnes aizskalošanu lietus laikā. Šajā terases auglīgajā augsnē, ko iezogo sausā krāvuma akmens sienas, tiek stādītas olīvu audzes, kuras galvenokārt veido vietējo šķirņu "Lastovka" un "Drobnica" koki.

Aramzemes galvenos veidus var iedalīt divās grupās: terases veida regosolos un lauka regosolos. Regosolus visbiežāk veido ar kalciju bagāta brūnaugsne un sarkanā augsne.

Korčulas salā ir Vidusjūras klimats ar siltām ziemām un sausām, karstām vasarām. Augstā vidējā temperatūra ir saules gaismas aktīvās darbības rezultāts. Korčulas salas gada vidējā temperatūra ir amplitūdā no 15,6 °C līdz 16,8 °C. Karstākais mēnesis ir jūlijs ar vidējo temperatūru 25,9 °C, savukārt aukstākais mēnesis ir februāris ar vidējo temperatūru 9,1 °C.

Saules gaismas aspekta ziņā Korčula atrodas olīvu audzēšanai ļoti piemērotā vietā. Jūlijā ir visvairāk saules gaismas stundu (373,7 h jeb aptuveni 12 h saules dienā), savukārt decembrī — vismazāk (125,3 h jeb aptuveni 4 h dienā).

Attiecībā uz gada nokrišņu daudzumu Korčulas salas klimatam ir raksturīgs mitrums. Lielākais nokrišņu daudzums vērojams gada aukstākajā daļā — no oktobra līdz martam —, kad mēneša vidējais nokrišņu daudzums ir 80–150 mm. Mazākais nokrišņu daudzums — 30–45 mm — ir no jūnija līdz augustam.

Cilvēkfaktori

Korčulas salas iedzīvotājiem ir bijusi galvenā nozīme salas ainavas veidošanā. Olīvu audzētāji ir apstrādājuši klinšaino, kalnaino zemi, pārvēršot to terases veida aramzemē un pielāgojot to sausā krāvuma akmens sienu ieskaitu olīvkoku audzēšanai. Sarežģītā piekļuve kalnu terasēm liedz iespēju izmantot lielo lauktehniku. Raža tiek novākta ar rokām un mehāniskiem darbarīkiem.

Korčulas salai kopš aizvēsturiskiem laikiem ir regulāri mainījušies saimnieki, tāpēc salas dzīvi un pārdošanai paredzētu kultūraugu izkopšanu ir ietekmējuši daudzi vēsturiski notikumi. Liels skaits vēsturisku pierādījumu liecina par olīvu audzēšanu un olīveļļas ieguvu Korčulas salā kopš Senās Grieķijas kolonizācijas laikiem, kā arī Romas un Venēcijas valdīšanas laikā. Rakstiskajos avotos, kas datējami ar laiku, kad Korčula nokļuva Venēcijas valdījumā, ir minēts, ka "Venēcijas valdība uzpirka eļļu par ļoti zemu cenu; tā rezultātā salas iedzīvotāji bija spiesti pārdot to kontrabandas ceļā. Lai gan tika ieviesti stingri sodi, skaitļi rāda, ka eļļai no Korčulas izdevās aizceļot līdz pat Triestei." (*S. Dokoza, Iz gospodarske i društvene povijesti Blata do XVIII. st., Zbornik radova Blato, 2003*).

Produkta specifika

"Korčulansko maslinovo ulje" specifiku rada vietējās olīvu šķirnes "Lastovka" un "Drobnica", kuras veido 80 % no Korčulas salā iegūtajām olīvām.

Pavle Bakarić savā zinātniskajā darbā (*Elajografija otoka Korčule, 1995*) norāda, ka vietējās olīvu šķirnes "Lastovka" un "Drobnica" atšķiras no citām Korčulas salas šķirnēm ("Velika Lastovka", "Vrtušćica", "Oblica") attiecībā uz to morfoloģiskajām, bioloģiskajām un komerciālajām īpašībām. Viņš arī norāda, ka abu šķirņu svaigās olīvas satur lielāku eļļas īpatsvaru (16,40–24%) nekā citu šķirņu svaigās olīvas.

"Korčulansko maslinovo ulje" specifiku nosaka tās aromāts (atgādina zaļu augli un olīvu lapas) un garša (ar viendabīgu, vidēju-spēcīgu rūgtumu un asumu), ko rada lielais tās kopējo fenolu īpatsvars, kurš veido eļļas sensorās īpašības, t. i., rūgtumu un asumu. Tas ir pierādīts pētījumā (*M. Žanetić, D. Škevin, E. Vitanović, M. Jukić Špika un S. Perica, Ispitivanje fenolnih spojeva i senzorski profil dalmatinskih djevičanskih maslinovih ulja, Pomologia croatica vol. 17, 2011*), kurā tika atklāts, ka šķirnes "Lastovka" un "Drobnica" olīveļļā ir lielāks kopējo fenolu īpatsvars (vairāk par 350 mg/kg) nekā citu analizēto šķirņu ("Oblica" un "Levantinka") eļļā, kurā kopējo fenolu saturs ir 161,15 mg/kg. Tika atklāts arī tas, ka no

analizētajām šķirnēm lielākais hidroksitirosola īpatsvars (214,32 mg/kg) ir šķirnei "Lastovka" un lielākais tirosola īpatsvars (84,37 mg/kg) ir šķirnei "Drobnica". Fenolu savienojumi "Lastovka" un "Drobnica" olīvu eļļā nodrošina tai augstu oksidatīvās stabilitātes pakāpi un ilgu derīguma termiņu. Lielais fenolu savienojumu īpatsvars ietekmē "Korčulansko maslinovo ulje" rūgtumu un asumu (rūgtuma un asuma mediāna ≥ 3), un šo abu īpašību līdzsvars vislabāk ir izteikts šķirnē "Drobnica" un "Lastovka", no kurām tiek iegūta iepriekš minētā eļļa.

Šobrīd Korčulas salas olīvu audzēšanā un olīveļļas ieguvē ir iesaistītas aptuveni 1 000 lauku saimniecības un 10 olīvu spiestuves. Olīvu audzēšana ir nozīmīga salas saimnieciskā darbība, un nosaukums "Korčulansko maslinovo ulje" joprojām tiek izmantots sarunvalodā un tirgus operācijās (piegādes un pārvaldījumu pavadzīme, *Preso d.o.o., Zlokić d. o.o.*, 2014).

Cēloniskā saikne

"Korčulansko maslinovo ulje" specifiku rada īpašie Korčulas salas augsnes un klimatiskie apstākļi un cilvēku darbība.

Vietējie iedzīvotāji ir pārveidojuši salas klinšaino un kalnaino zemi, izveidojot augsni saturošas terases, kuras ieskauj sausā krāvuma akmens sienas, lai varētu šo zemi izmantot audzēšanai. Terasēs ir sastādītas olīvu audzes, kuras galvenokārt veido šķirņu "Lastovka" un "Drobnica" olīvkoki. Ar sienām nožogotās terases, kurās sastādīti olīvkoki, veido salas ainavas autentiskās iezīmes.

Ražotāji ir atlasījuši šķirnes "Lastovka" un "Drobnica" kā īpašajiem augsnes un klimatiskajiem apstākļiem piemērotākās. Šīs šķirnes veido 80 % no Korčulas salas olīvu audzēm.

Pateicoties ģeogrāfiskajam novietojumam, Korčulā pārsvarā ir ļoti augsta dienas temperatūra ar ļoti lielu saules gaismas stundu skaitu. Tie ir labvēlīgi apstākļi, lai audzētu un izkoptu olīvas, jo īpaši šķirnes "Lastovka" un "Drobnica" olīvas, kuras ir ļoti izturīgas pret sausumu un kurām ir sevišķi garš ražas novākšanas periods (no oktobra līdz februāra sākumam).

Olīvu novākšana ar rokām ļauj vietējiem ražotājiem noteikt ideālo laiku to ražas ievākšanai. Tas tiešā veidā ietekmē to, ka tiek iegūtas olīvas ar augstu fenolu saturu, kas nodrošina "Korčulansko maslinovo ulje" vidēji-spēcīgi rūgtu un asu garšu.

Korčulas salas īpašie klimatiskie apstākļi, kuriem raksturīgs liels saules gaismas stundu skaits un zems nokrišņu daudzums vasaras mēnešos, arī tiešā veidā nodrošina fenolu satura palielināšanos šķirnes "Lastovka" un "Drobnica" eļļās. Analīzes ir parādījušas, ka šis saturs ir lielāks nekā citās pārbaudītajās šķirnēs un tādējādi piešķir "Korčulansko maslinovo ulje" tās specifiskumu.

Atsauce uz produkta specifiskācijas publikāciju

https://poljoprivreda.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/hrana/proizvodi_u_postupku_zastite-zoi-zozp-zts/lzmijenjena_specifikacija_Korculansko_maslinovo_ulje_012022.pdf

ISSN 1977-0952 (elektroniskais izdevums)
ISSN 1725-5201 (papīra izdevums)

Eiropas Savienības
Publikāciju birojs
L-2985 Luksemburga
LUKSEMBURGA

LV